

*Het verhaal van 't Pleintje
in meer dan één lijntje*

1935-1995

Het Pleintje doorstaat de 2de wereldoorlog.

Madeleine vertelt: (in die periode evolueerde zij van Juffrouw Vermeulen tot Mevrouw Michiels.)

Eén Duits of twee Duitsers dat is nog wel te verdragen en als 't echt niet anders kan een heel autobus vol, maar 't is een ander paar mouwen als ze allemaal tegelijk komen. Op 10 mei 1940 vonden onze oosterburen het nodig "für das Vaterland" ons landje nog maar eens onder de voet te lopen. De gruwelen van 1914-'18 indachtig was eenieder van de grootste vrees vervuld. Hoe zou "den wreeden Duitsch" deze keer weer tekeer gaan? In '39, ten tijde van de mobilisatie, had het Pleintje al heel wat Belgische soldaten over de vloer gehad. Het was een vreemde, verwarrende periode met onzekerheid en angst voor hetgeen komen zou. Het Pleintje bleef open, ook toen op

Madeleintje voor het vroeger Pleintje.

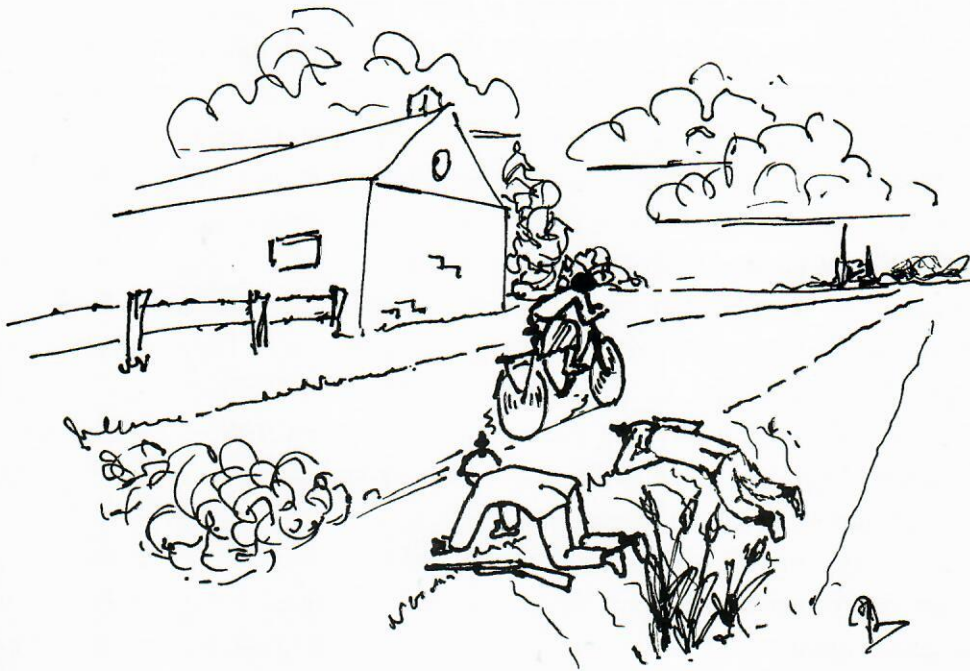
die meidag 1940 de hel over ons vredige België losbrak. Heist bleef gespaard van het zwaarste oorlogsgeweld maar kreeg toch zijn deel te verwerken van Hitlers onstuimig oprukkende legers die met manschappen en oorlogstuig ons dorp passeerden. De schrik slaat me nu nog om het hart bij de herinnering aan die avond toen een eenheid in 't Pleintje aanbelandde. De elektriciteit was uitgevallen en behalve een paar schamele kaarsjes op den toog was er geen verlichting. Heel 't café stroomde vol met donkere gestalten: dreigend, nors en vervuld. Ze waren kapot van de dorst omdat ze al lang onderweg waren. Waar je ook keek zag je niets dan "feldgraue" uniformen en de helmen glommen angst-aanjagend bij het schijnsel van de dansende kaarsen.

Ze bleven hoffelijk en je zou kunnen gedacht hebben dat sommigen veel liever thuis bij moeder of bij vrouw en kind gebleven waren in plaats van al die ontberingen en ellende te doorstaan voor Adolf zijn "Dritte Reich". Na de ontredding van de eerste oorlogsmaanden viel het leven terug wat in zijn plooi.

De Duitsers zwaaiden hier de plak en men moest zich willens nillens plooiën naar hun reglementen en voorschriften. Iedereen probeerde de benarde jaren te doorworstelen op zijn manier in de hoop dat aan de bezetting spoedig een einde zou komen. Het Pleintje bleef 't Pleintje want er was nog bier, een flets brouwsel, nauwelijks die naam waardig. Een veelgehoorde verzuchting van de klanten was dan ook dat het "verdomme te slecht was om tegen den hond zijn g... te gieten!" Daar tegenover stond dan wel dat het slechts erg weinig kostte: 1,25 Pfennig of 1 Frank; beide munten werden door mekaar gebruikt. Ook de Jack-Op bleef beschikbaar maar zelfs maar in de wind geraakte men er niet van. De kermissen gingen gewoon door en er kwam veel volk op af, gezien de omstandigheden. Andere gelegenheden om zich eens te amuseren waren er natuurlijk niet. Er werd een jazzke gezet bestaande uit een trekzak en een drumstel en dat was voor de mensen al meer dan genoeg om te dansen en de miserie even te vergeten. Als café ontsnapten we niet aan een langs het gemeentebestuur geregelde dienst aan de bezetter. Het zaaltje opzij van 't café moest dienen als mess voor Duitse officieren. Die kwamen daar achter gesloten deuren hun warme maaltijden gebruiken die bezorgd werden vanuit hun eigen veldkeukens. Die heren van stand aten rijkelijk zodat we van hetgeen overschoot zelfs een varkentje konden vetmesten. Dat werd geslacht en de "Bratwursten" die een gemoedelijke slager van hun keukenpersoneel daarvan draaide zijn bij de besten die ik ooit geproefd heb. In het jaar '41 werden we van de ongenode gasten verlost, omdat de eenheid die in Heist garnizoen hield ingelijfd werd bij het VI-de leger van Maarschalk Paulus. In de slag om Stalingrad in '42-'43 hadden die zich uiteindelijk na zware verliezen moeten overgeven aan de Russen. In 't café zaten zoals gewoonlijk de kaartspelers, er werd al eens naar de cinema gegaan en 's zondags was er voetbal.

Om 23 uur moest het café sluiten en er mocht geen streepje licht buitenschijnen of anders kwam de Polizei op de deur bonken en dat was geen pretje. Straatlicht was er toen ook niet. Agenten van de gevreesde Gestapo kwamen regelmatig het café binnenvallen op zoek naar jonge mannen die ondergedoken waren om niet in Duitsland voor de oorlogsindustrie te moeten gaan werken of die verdacht werden van verzetsactiviteiten. Ze méénden het, die Duitsers. Op een zondagnamiddag in april 1944 speelde Heist-Sportief tegen Noordstar op het voetbalveld waar nu het Cultureel Centrum is. Charel en ik waren pas gehuwd en we verheugden ons op een gezellige namiddag supportersplezier. Waar ze plotseling allemaal vandaan kwamen was niet duidelijk, maar het veld en de omliggende straten waren op géén tijd omsingeld en afgesloten door Duitse soldaten met het geweer in aanslag. Niemand, spelers noch publiek, mocht het terrein verlaten en al vlug drong het tot ons door wat het doel van deze verrassingsactie was: een klopjacht op jonge mannen die aan de oproeping om in Duitsland te gaan werken geen gevolg gegeven hadden. Vrachtwagens stonden klaar om de onge-

lukkigen mee te voeren. Ramp! Charel had zijn identiteitspapieren niet op zak, die lagen nog in 't Pleintje! Z'n paspoort was nog niet veranderd zodat zijn vrijstelling van arbeid voor de bezetter, als onmisbare kracht op de hoeve van zijn ouders, nog volle geldigheid had. Het publiek was verkramp van de angst maar die fijngevoelige Duitsers zagen er geen graten in de tweede helft te doen uitspelen, stel je voor! Om uit deze benarde situatie te geraken mocht niet getalmd worden, het werd me meteen duidelijk dat alléén ik Charel kon redden. Ik verborg onze trouwringen en heb toen het mooiste stukje toneel opgevoerd van mijn leven. "Ich bin krank", zei ik met een allersmartelijkst gezicht tegen de schildwacht aan de uitgang langs de Kattestraat, "ich habe Schmerzen! Ich muss nach Hause!" Hij bekeek me nors en onverbiddelijk maar toen ik er nog een schepje bovenop deed liet hij zich vermurwen. Van schildwacht tot schildwacht werd het paswoord dat mij vrijgeleide gaf doorgegeven tot aan de Bergstraat. Ik repte me met een geleende fiets naar 't Pleintje om de papieren en vloog terug. Ik denk dat ik toen het record snelfietsen voor dames spectaculair verbeterd heb!

Die ellendige oorlog kon niet blijven duren en bij de Bevrijding werd Heist ondergedompeld in een dolle vreugderoes die wel 3 maand bleef duren. Jongens, wat een feest, wat een fantastische tijd na 4 droevige jaren. Er werd dag en nacht gedanst op de muziek van een jazzke, men kon er maar niet genoeg van krijgen! Het café zat altijd afgeladen vol en zoals er toen gedronken en gedanst werd, dat was nog nooit eerder vertoond. 't Pleintje werd zoals in '40 door soldaten overrompeld, maar ditmaal waren het onze Bevrijders en die helden werden met open armen ontvangen, meer nog, ze werden aanbeden door onze vrouwelijke klanten! Engelsen, Canadezen en Amerikanen (waaronder mooie grote negers en zelfs echte Indianen, waarvoor de

vluchtende Duitsers een panische angst hadden omdat ze dachten dat het Apachen waren die scalpeerden). Allemaal kwamen ze bij ons over de vloer in hun onberispelijke uniformen. We begrepen wel geen snars van wat ze uitkraamden, maar dat was maar bijzaak, ze wekten mateloze bewondering met hun danskunst. Met deze overzeese troepen kwam ook iets mee dat we nog niet kenden in Heist, er werd giechelend en geheimzinnig over gefluisterd. Dat voorwerp in kwestie bleek "capot anglais" te heten. Zo 't scheen werd er duchtig gebruik van gemaakt en het woord "love" was ook al in de Heistse woordenschat opgenomen. Overdag speelden wij 78-toerenplaten (als ze vielen waren ze kapot) op een grammofoon met naalden. De hits van de Andrew Sisters, Glenn Miller en Bing Crosby werden grijs gedraaid en iedereen vond het geweldig en modern. Onze bevrijders keerden uiteindelijk terug naar hun land en dat afscheid zorgde voor hete traantjes bij sommige van onze vrouwelijke klanten. Het normale dorpsleven kon hervatten. Het bier werd beter en we hadden terug chocolade op 't schap liggen. "Tuttefrut" was er voortaan ook bij en 't was niet waar dat de darmen ervan aaneen plakken, zoals de oudere mensen beweerden!

